

**MAKEDONYA, SIRBİSTAN,
HIRVATİSTAN
YAŞ MEYVE & SEBZE SEKTÖRÜ**

**SHEDU DANIŞMANLIK & DIŞ TİCARET
ARAŞTIRMA DEPARTMANI
HAZİRAN 2015, İSTANBUL**

MAKEDONYA, SIRBİSTAN, HIRVATİSTAN YAŞ MEYVE-SEBZE SEKTÖRÜ TİCARET RAKAMLARI ÖZET DEĞERLENDİRME

Makedonya

- 7. Fasıl altında yer alan sebze ürünlerinde Makedonya'nın 2014 yılı toplam ithalatı 14,7 Milyon Dolar olarak gerçekleşirken, bu ürünlerde Türkiye 640 Bin Dolar ihracat ve %4 Pazar payı ile Makedonya'nın 8. Büyük tedarikçisi olmuştur.
- Türkiye'nin 7. Fasıl altındaki ürünlerde Makedonya'ya sebze ihracatı 2010-2014 yılları arasında dalgalı bir seyir izlemiş, 2011 ve 2013 yıllarında 1 Milyon Doların üzerinde gerçekleşen ihracat, diğer yıllar bu miktarın altında kalmıştır.
- 2014 yılında 7. Fasılda yer alan sebze ürünlerinde Makedonya'nın en büyük tedarikçileri Sırbistan (%26), Kırgızistan (%14) ve Hollanda (%13) olmuştur.
- 7. Fasıl altında Türkiye'nin Makedonya'ya ihracatında 070200 G.T.İ.P. altında yer alan domates (taze/soğutulmuş) öne çıkmaktadır. Bu üründe Türkiye'nin Makedonya'nın ithalatındaki payı %28 düzeyindedir.
- 8. Fasıl altında yer alan meyve ürünlerinde Makedonya'nın 2014 yılı toplam ithalatı 46 Milyon Dolar olarak gerçekleşirken, meyve ürünlerinde Türkiye 11,5 Milyon Dolar ve %25 Pazar payı ile Makedonya'nın en büyük tedarikçisi konumundadır.
- Türkiye'nin 8. Fasıl altında yer alan ürünlerde Makedonya'ya ihracatı 2010-2014 yılları arasında genel olarak artış eğilimi göstermiş, 2010 yılında 9,4 Milyon Dolar olan ihracat rakamı, 2014 yılında 11,5 Milyon Dolara ulaşmıştır.
- 8. Fasıl altında yer alan ürünlerde 2014 yılında Makedonya'nın Türkiye dışındaki diğer büyük tedarikçileri Yunanistan (%20), Kosta Rika (%16) ve Ekvator (%15) olmuştur.
- 8. Fasıl altında Türkiye'nin Makedonya'ya ihracatında öne çıkan ürünler narenciye ve fındıktır.

Sırbistan

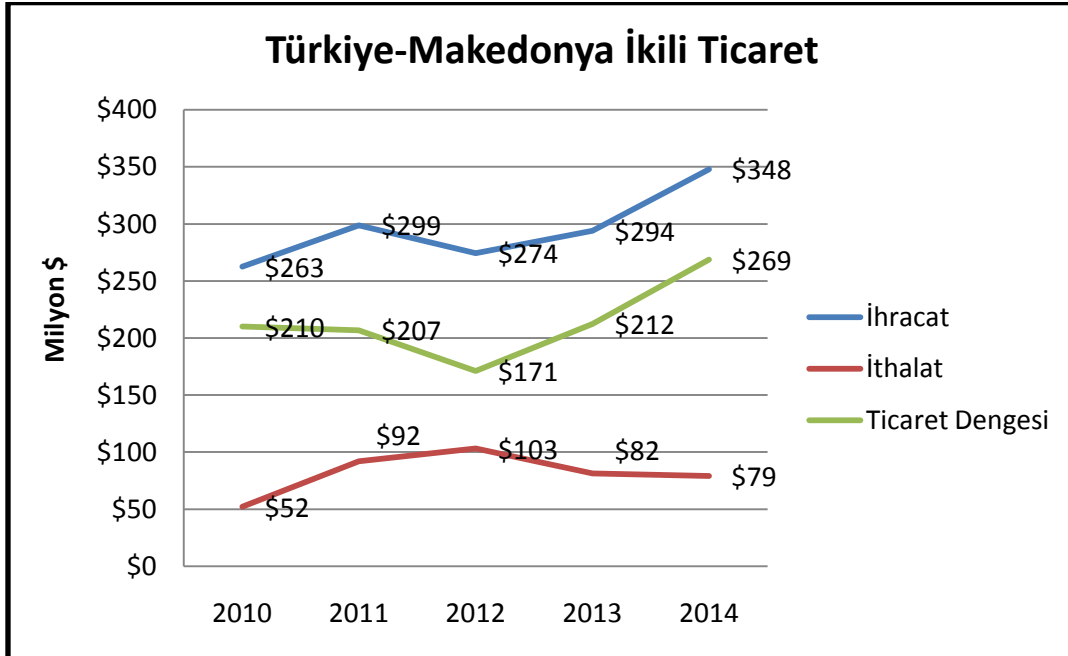
- 7. Fasıll altında yer alan sebze ürünlerinde Sırbistan'ın 2014 yılı toplam ithalatı 75 Milyon Dolar olarak gerçekleşirken, bu ürünlerde Türkiye 2,6 Milyon Dolar ve %3 pay ile Sırbistan'ın 11. büyük tedarikçisi olmuştur.
- Türkiye'nin 7. Fasıll altındaki ürünlerde Sırbistan'a ihracatı 2010-2014 yılları arasında düzenli olarak azalmıştır.
- 2014 yılında 7. Fasılda yer alan sebze ürünlerinde Sırbistan'ın en büyük tedarikçileri Makedonya (%26), Hollanda (%13) ve Polonya (%6) olmuştur.
- 7. Fasıll altında Türkiye'nin Sırbistan'a ihracatında 070200 G.T.İ.P. altında yer alan domates (taze/soğutulmuş) ve 070993 altında yer alan balkabağı öne çıkmaktadır. Bu üründe, Türkiye'nin Sırbistan'ın ithalatındaki payı sırasıyla %7,7 ve %72,6'dır.
- 8. Fasıll altında yer alan meyve ürünlerinde Sırbistan'ın 2014 yılı toplam ithalatı 185 Milyon Dolar olarak gerçekleşirken, meyve ürünlerinde Türkiye 27 Milyon Dolar ve %15 Pazar payı ile Sırbistan'ın, Yunanistan (%17) ve Ekvator'dan (%16) sonra en büyük 3. tedarikçisi konumundadır.
- Türkiye'nin 8. Fasıll altında yer alan ürünlerde Sırbistan'a ihracatı 2010-2014 yılları arasında 26-27 Milyon Dolar düzeyinde sabit kalmıştır.
- 8. Fasıll altında Türkiye'nin Sırbistan'a ihracatında öne çıkan ürünler narenciye, fındık, kuru kayısı ve incirdir. 2014 yılında Sırbistan'ın 080550 altında yer alan limon ve tatlı limon ithalatında Türkiye'nin payı %55,7, 080222 altında yer alan fındıkta %90,4 ve 080540 altında yer alan greyfurtta %80,2'dir.

Hırvatistan

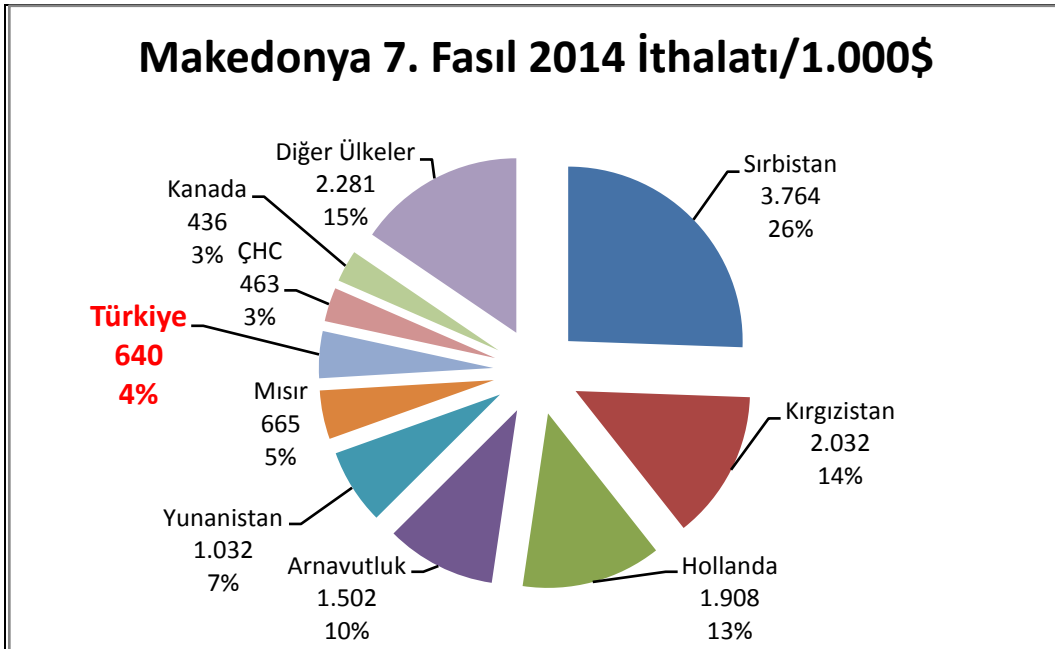
- 7. Fasıll altında yer alan sebze ürünlerinde Hırvatistan'ın 2014 yılı toplam ithalatı 130 Milyon Dolar olarak gerçekleşirken, bu ürünlerde Türkiye 2,8 Milyon Dolar ve % 2 pa pazar payı ile Hırvatistan'ın 14. Büyük tedarikçisi olmuştur.
- Türkiye'nin 7. Fasıll altındaki ürünlerde Hırvatistan'a sebze ihracatı 2010-2014 yılları arasında düzenli olarak azalmıştır. 2010 yılında 4,6 Milyon Dolar ihracat değeri 2014 yılında 2,8 Milyon Dolara kadar gerilemiştir.
- 2014 yılında 7. Fasılda yer alan sebze ürünlerinde Hırvatistan'ın en büyük tedarikçileri İtalya (%21), Hollanda (%14) ve İspanya (% 9) olmuştur.
- 7. Fasıll altında Türkiye'nin Hırvatistan'a ihracatında 070200 G.T.İ.P. altında yer alan domates (taze/soğutulmuş) ve 070960 altında yer alan capsicum/pimenta cinsi meyveler öne çıkmaktadır. Bu üründe Türkiye'nin Hırvatistan'ın ithalatındaki payı sırasıyla %8,8 ve %10,7 düzeyindedir.
- 8. Fasıll altında yer alan meyve ürünlerinde Hırvatistan'ın 2014 yılı toplam ithalatı 195 Milyon Dolar olarak gerçekleşirken, meyve ürünlerinde Türkiye 10,5 Milyon Dolar ve % 5 pazar payı ile Hırvatistan'ın en büyük 7. tedarikçisi konumundadır.
- 8. Fasıll altında yer alan ürünlerde 2014 yılında Hırvatistan'ın en büyük tedarikçileri İtalya (%21), Slovenya (%11) ve İspanya(%11) olmuştur
- Türkiye'nin 8. Fasıll altında yer alan ürünlerde Hırvatistan'a ihracatı 2010-2014 yılları arasında genel olarak 10 Milyon Düzeyinde sabit kalmıştır.
- 8. Fasıll altında Türkiye'nin Hırvatistan'a ihracatında öne çıkan ürünler fındık, limon ve tatlı limon, diğer taze meyveler ve incir (taze/kurutulmuş). Bu ürünlerde Türkiye'nin Hırvatistan'ın 2014 ithalatındaki payı sırası ile %66,3, %11, %79,1 ve %59 olmuştur.

TİCARET RAKAMLARI

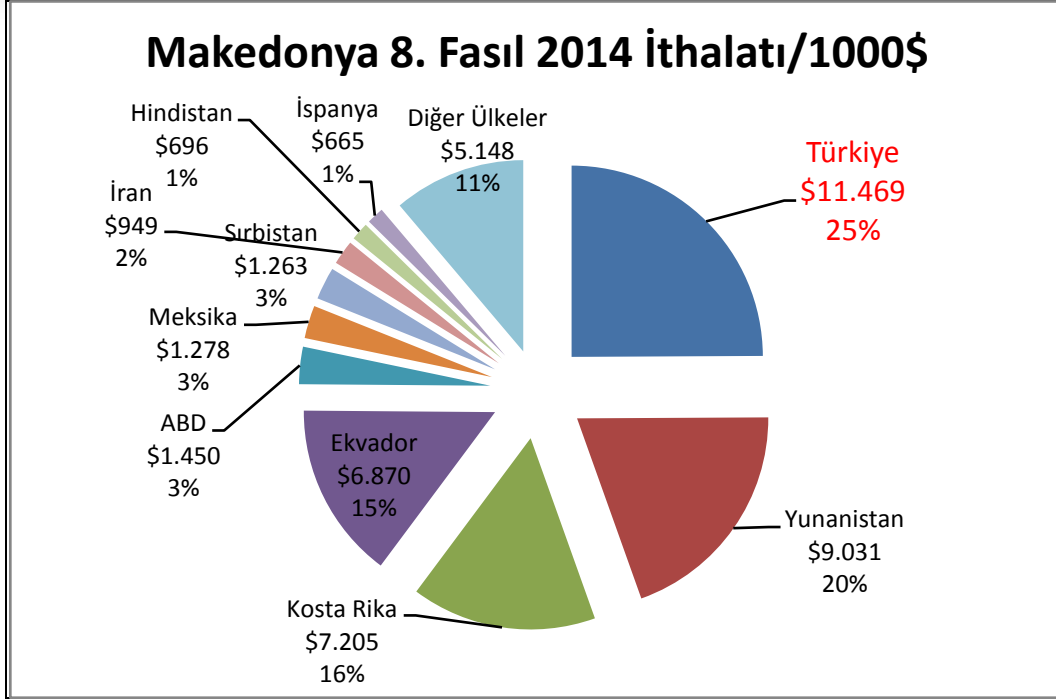
Makedonya

Kaynak: TÜİK

Kaynak: TradeMap

Kaynak: TradeMap

Tablo I- 7. Fasılda Makedonya'nın Türkiye'den İthalatında İlk 10 Ürün

GTİP	Ürün Tanımı	Türkiye'den İthalat (1000\$)	Toplam İthalat (1000\$)	Türkiye'nin Payı (%)
'070200	Domates (taze/soğutulmuş)	\$484	\$1.721	28,1%
'070993	Balkabağı, kabak ve su kabağı (taze veya soğutulmuş)	\$90	\$96	93,8%
'071340	Mercimekler; kabuksuz (kuru)	\$33	\$475	6,9%
'070960	Capsicum/pimenta cinsi meyveler (taze/soğutulmuş)	\$9	\$347	2,6%
'071333	Adi fasulye (beyaz fasulye dahil) (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	\$8	\$2.861	0,3%
'070610	Havuç, şalgam (taze/soğutulmuş)	\$5	\$493	1,0%
'070700	Hıyarlar ve kornişonlar (taze/soğutulmuş)	\$3	\$763	0,4%
'071290	Diğer sebzeler; sebze karışımları (kurutulmuş)	\$3	\$601	0,5%
'071320	Nohut; kabuksuz (kuru)	\$2	\$3	66,7%
'070930	Patlıcanlar (taze/soğutulmuş)	\$1	\$50	2,0%

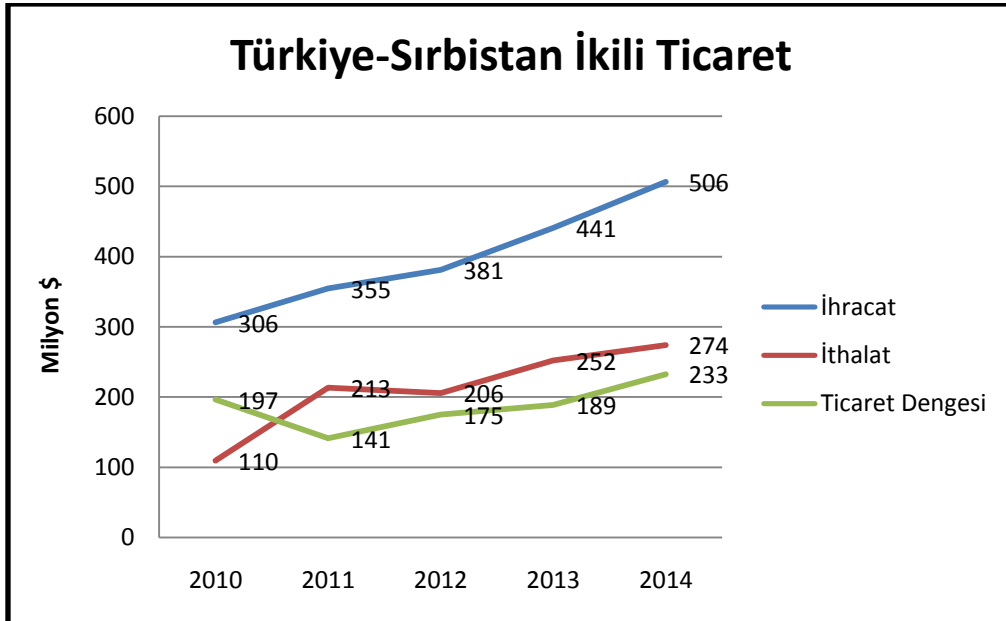
Kaynak: TradeMap

Tablo II- 8. Fasılda Makedonya'nın Türkiye'den İthalatında İlk 10 Ürün

GTİP	Ürün Tanımı	Türkiye'den İthalat (1000\$)	Toplam İthalat (1000\$)	Türkiye'nin Payı (%)
'080520	Mandarin, klemantin, viking vb. (taze/kurutulmuş)	\$3.525	\$5.896	59,8%
'080550	Limon ve tatlı limon (taze/kurutulmuş)	\$2.746	\$4.016	68,4%
'080222	Fındık (kabuksuz)	\$1.707	\$1.713	99,6%
'080510	Portakal (taze/kurutulmuş)	\$1.342	\$6.727	19,9%
'080540	Greyfurt ve pomelo (taze/kurutulmuş)	\$708	\$863	82,0%
'080420	İncir (taze/kurutulmuş)	\$561	\$581	96,6%
'080620	Kuru Üzüm	\$476	\$662	71,9%
'081310	Kuru Kayısı	\$198	\$216	91,7%
'081090	Diğer Yaş Meyve	\$82	\$123	66,7%
'080410	Hurma (taze/kurutulmuş)	\$44	\$655	6,7%

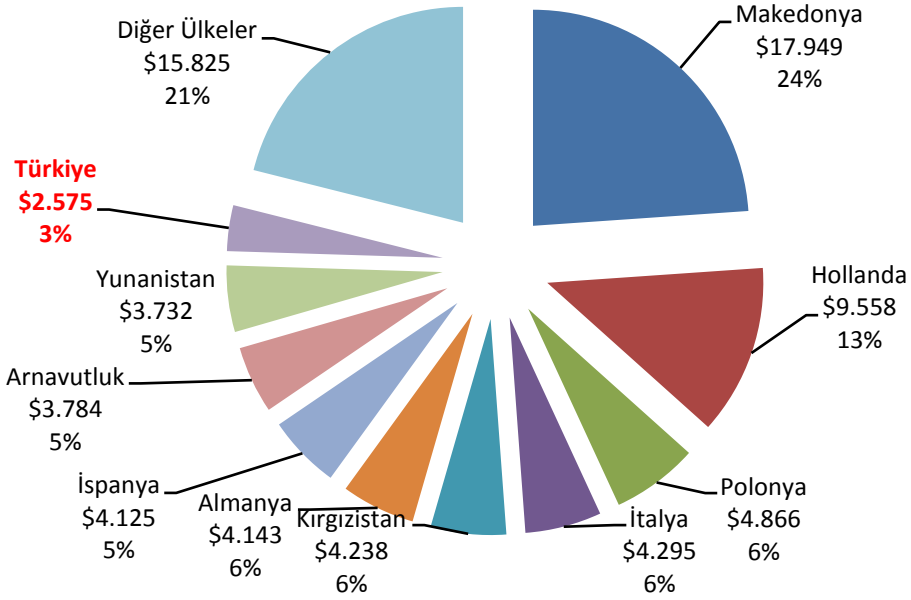
Kaynak: TradeMap

I- Sırbistan İkili Ticaret ve Meyve & Sebze Sektörü

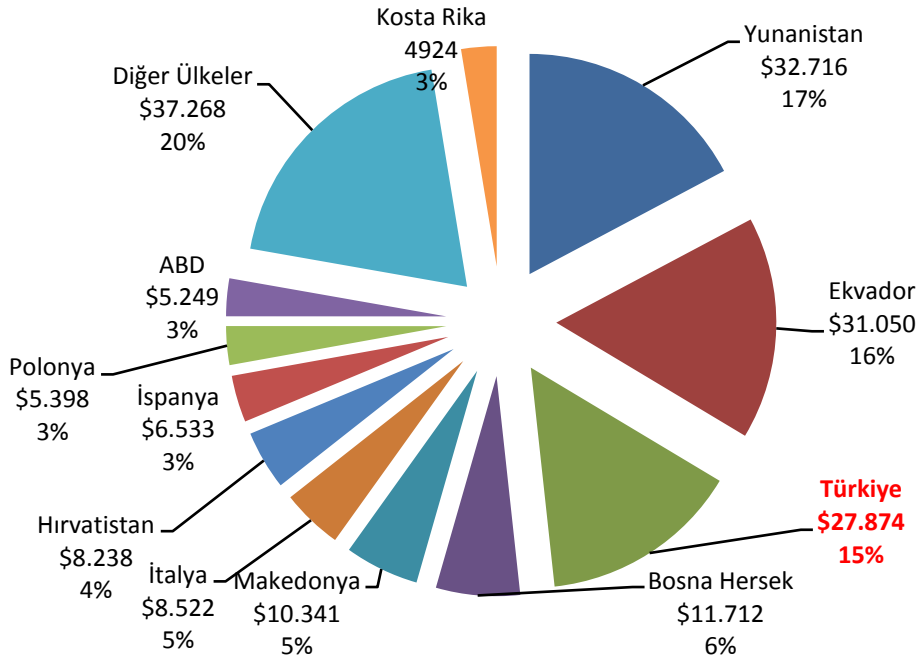
Kaynak: TÜİK

Sırbistan 7. Fasıl 2014 Yılı Sebze İthalatı/1000\$

Kaynak: TradeMap

Sırbistan 8. Fasıl 2014 Yılı Meyve İthalatı/1000\$

Kaynak: TradeMap

Tablo III- 7. Fasılda Sırbistan'ın Türkiye'den İthalatında İlk 10 Ürün

GTİP	Ürün Tanımı	Türkiye'den İthalat (1000\$)	Toplam İthalat (1000\$)	Türkiye'nin Payı (%)
'070200	Domates (taze/soğutulmuş)	\$1.411	\$18.340	7,7%
'070993	Balkabağı	\$650	\$895	72,6%
'070960	Capsicum/pimenta cinsi meyveler (taze/soğutulmuş)	\$221	\$5.227	4,2%
'070390	Pırasa ve diğer soğanımsı sebzeler (taze/soğutulmuş)	\$81	\$282	28,7%
'071320	Nohut; kabuksuz (kuru)	\$77	\$380	20,3%
'071080	Diğer sebzeler (dondurulmuş)	\$25	\$2.107	1,2%
'070700	Salatalıklar ve kornişonlar (taze/soğutulmuş)	\$22	\$4.719	0,5%
'071040	Tatlı mısır (dondurulmuş)	\$20	\$306	6,5%
'071290	Diğer sebzeler; sebze karışımları (kurutulmuş)	\$19	\$3.536	0,5%
'071340	Mercimekler; kabuksuz (kuru)	\$16	\$290	5,5%

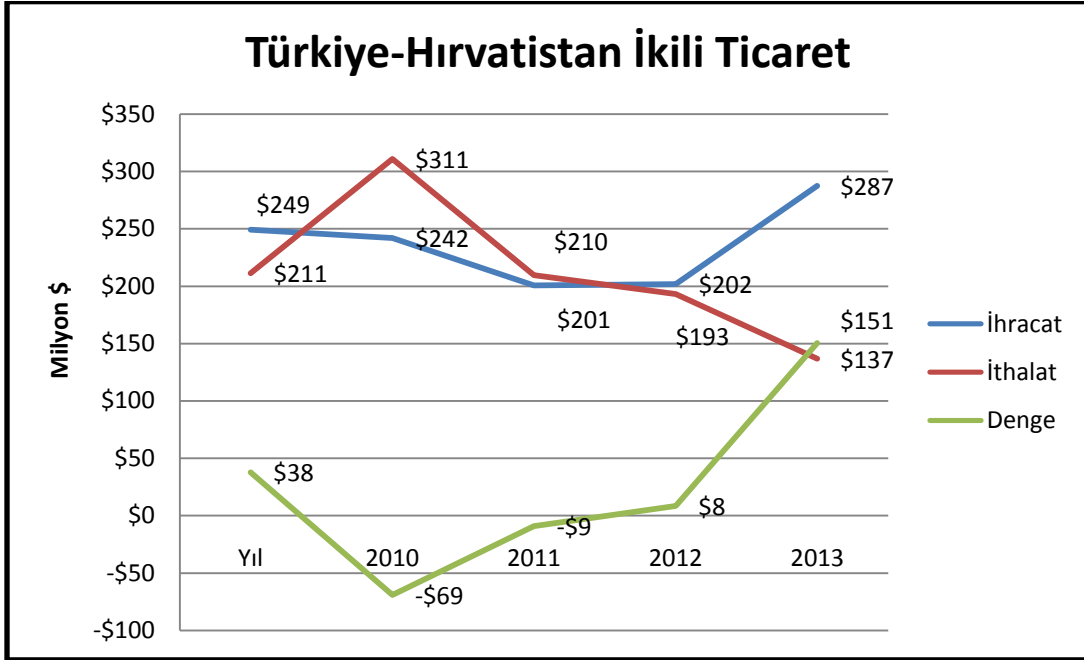
Kaynak: TradeMap

Tablo IV- 8. Fasılda Sırbistan'ın Türkiye'den İthalatında İlk 10 Ürün

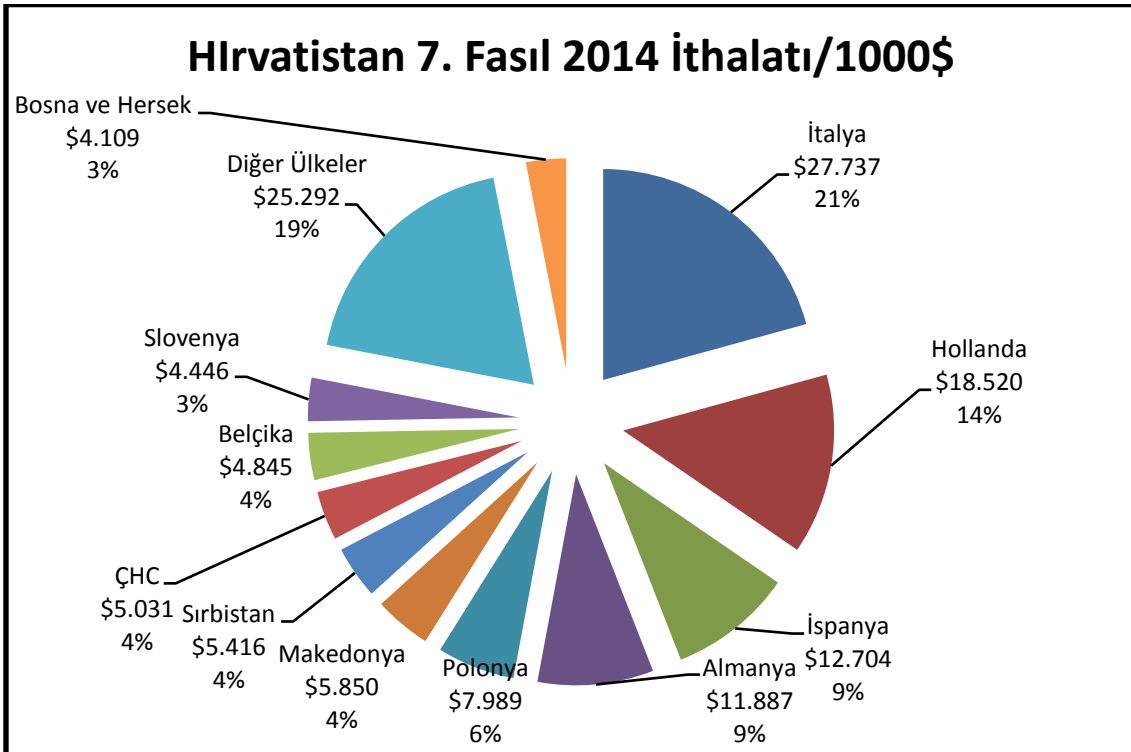
GTİP	Ürün Tanımı	Türkiye'den İthalat (1000\$)	Toplam İthalat (1000\$)	Türkiye'nin Payı (%)
'080550	Limon ve tatlı limon (taze/kurutulmuş)	\$8.707	\$15.631	55,7%
'080222	Fındık (kabuksuz)	\$6.313	\$6.987	90,4%
'080540	Greyfurt ve pomelo (taze/kurutulmuş)	\$2.769	\$3.454	80,2%
'080520	Mandarin, klemantin, viking vb. (taze/kurutulmuş)	\$2.208	\$16.187	13,6%
'080420	İncir (taze/kurutulmuş)	\$1.989	\$2.129	93,4%
'081310	Kayısı (zerdali dahil) kurutulmuş	\$1.224	\$1.231	99,4%
'080510	Portakal (taze/kurutulmuş)	\$1.141	\$24.096	4,7%
'080251	Antep fıstığı	\$837	\$1.326	63,1%
'080620	Üzüm; (kurutulmuş)	\$742	\$1.962	37,8%
'081090	Diğer meyveler (taze)	\$713	\$780	91,4%

Kaynak: TradeMap

III. Hırvatistan İekli Ticaret ve Meyve & Sebze Sektörü

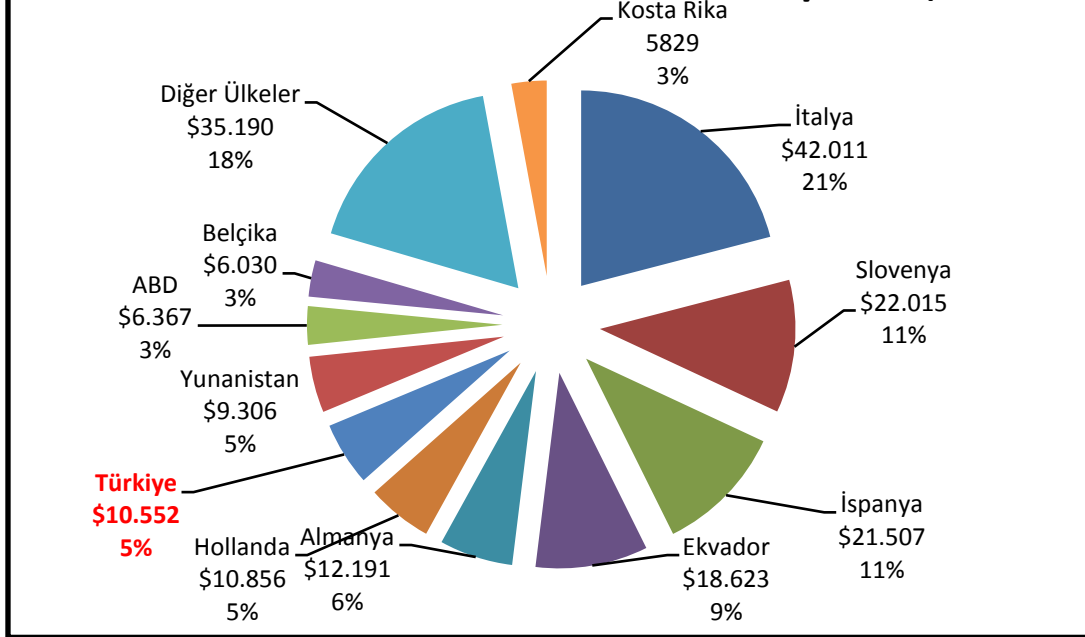

Kaynak: TÜİK

Kaynak: TradeMap
Türkiye 2208

Hırvatistan 8. Fasıl 2014 İthalatı/1000\$

Kaynak: TradeMap

Tablo V- 7. Fasılda Hırvatistan'ın Türkiye'den İthalatında İlk 10 Ürün

GTİP	Ürün Tanımı	Türkiye'den İthalat (1000\$)	Toplam İthalat (1000\$)	Türkiye'nin Payı (%)
'070200	Domates (taze/soğutulmuş)	\$1.391	\$15.851	8,8%
'070960	Capsicum/pimenta cinsi meyveler (taze/soğutulmuş)	\$1.273	\$11.858	10,7%
'070310	Soğanlar ve şalotlar (taze/soğutulmuş)	\$77	\$9.742	0,8%
'071333	Adi fasulye (beyaz fasulye dahil) (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	\$62	\$8.324	0,7%
'070490	Diğerleri (taze/soğutulmuş)	\$6	\$2.188	0,3%
'070993	Diğerleri (taze/soğutulmuş)	\$3	\$3.019	0,1%
'071340	Mercimekler; kabuksuz (kuru)	\$3	\$440	0,7%
'071290	Diğer sebzeler; sebze karışımları (kurutulmuş)	\$2	\$10.036	0,0%
'071310	Bezelye (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	\$0	\$577	0,0%
'071320	Nohut; kabuksuz (kuru)	\$0	\$290	0,0%

Kaynak: TradeMap

Tablo VI- 8. Fasılada Hırvatistan'ın Türkiye'den İthalatında İlk 10 Ürün

GTİP	Ürün Tanımı	Türkiye'den İthalat (1000\$)	Toplam İthalat (1000\$)	Türkiye'nin Payı (%)
'080222	Fındık (kabuksuz)	4041	6092	66,3%
'080550	Limon ve tatlı limon (taze/kurutulmuş)	\$1.772	\$16.179	11,0%
'081090	Diğer meyveler (taze)	\$1.466	\$1.853	79,1%
'080420	İncir (taze/kurutulmuş)	\$1.226	\$2.077	59,0%
'080540	Greyfurt ve pomelo (taze/kurutulmuş)	\$800	\$2.588	30,9%
'080620	Üzüm; (kurutulmuş)	\$381	\$2.000	19,1%
'081310	Kayısı (zerdali dahil) kurutulmuş	\$325	\$652	49,8%
'080711	Karpuzlar (taze)	\$159	\$4.167	3,8%
'080520	Mandarin, klemantin, viking vb. (taze/kurutulmuş)	\$149	\$4.885	3,1%
'080510	Portakal (taze/kurutulmuş)	\$125	\$19.849	0,6%

Kaynak: TradeMap

Not: TradeMap verileri ile TÜİK tarafından açıklanan veriler arasında farklılıklar FOB/CIF beyan edilen değerlerden kaynaklı farklılıklar bulunabilmektedir.